

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор Філії «Вищедубечанське
лісове господарство»

ДП «Ліси України»

Колісніченко С.

02 січня 2023 року

**Програма навчання власного персоналу та підрядників підприємства,
також інформування зацікавлених сторін задля запобігання збору
Чевонокнижних рослин, полювання чи відлову рідкісних та тих, що
перебувають під загрозою, видів**

Метою навчання є досягнення максимального рівня ефективності роботи персоналу та підрядників а також зачеплених сторін по попередженню збору, полювання та відлову рідкісних. підвищення рівня знань та професійних навичок працівників.

План програми навчання:

- рідкісні види та види, що перебувають під загрозою, та їх оселища, які трапляються або ймовірно трапляються на території господарювання підприємства, їх охоронний статус;
- потенційні впливи господарських заходів на рідкісні види та види, що перебувають під загрозою та заходи з пом'якшення цих впливів;
- режим охорони рідкісних видів та видів, що перебувають під загрозою;
- збір, полювання, відлов та збирання рідкісних видів та видів, що перебувають під загрозою.

Для визначення рідкісних видів використовувалась найкраща доступна інформація: Червона книга України, Бернська конвенція, Положення та охоронні зобов'язання для об'єктів ПЗФ (природно-заповідний фонд) та ін..

Фауна Філії «Вищедубечанське лісове господарство» ДП «Ліси України» представлена в основному ссавцями - їжак звичайний, вечірниця руда, полівка, лисиця, вовк, бурозубка звичайна, куниця лісова, куниця кам'яна, кабан, борсук, козуля, білка, олень; птахами – глухар, лелека білий, лелека чорний, рябчик, дятел зелений, дятел чорний, дятел великий строкатий, дятел малий строкатий, зозуля, хижі денні птахи, горобині; плазунами – веретільниця, ящірка живородяща, ящірка прудка, гадюка звичайна, вуж; земноводними – квакша, ропуха зелена, ропуха сіра, жаба гостроморда.

Лучний біотип представлений у заплавах річок. Основними представниками даного біотипу є ссавці –, бобр, щур водяний, полівка-економка; птахи – чапля сіра, бекас, дупель, чирка-свистунок, шилохвіст, лелека білий, , чайка звичайна, білокрилий кричок, очеретянка; плазуни – черепаха болотяна; гадюка звичайна, вуж звичайний; земноводні – жаба гостроморда, жаба ставкова, тритон звичайний. В річках мешкають ссавці –

ондатра, видра; плазуни – черепаха болотяна, тритон звичайний, тритон гребінчастий, жаба озерна; риби - мінога українська, щука, плітка, краснопірка, амур білий, лин, підуст, лящ, карась, синець, усач, гірчак звичайний, головень, в'язь, голець, щипавка, сом.

1. Підприємством визначено перелік перелік рідкісних і зникаючих видів флори і фауни, що зустрічаються на території Філії «Вищедубечанське лісове господарство» ДП «Ліси України».

Флора

Занесені до європейського Червоного списку:

Козельці українські – *Tragopogon ucrainicus* Artemcz. (рідкісний вид)

Рослини занесені до Червоної книги України:

Ведмежа цибуля (черемша) - *Allium ursinum*;

Зозуліні черевички справжні - *Cypripedium calceolus* L

Коручка чемерниковидна - *Eripactis helleborine*

Пальчатокорінник м'ясочервоний - *Dactylorhiza incarnata* (L.)

Пальчатокорінник травневий - *Dactylorhiza majalis*

Любка дволиста - *Platanthera bifolia*

Сальвінія плаваюча або Сальвінія плавуча - *Salvinia natans*

Вербá розмариноліста - *Salix rosmarinifolia* (рідкісний вид, занесений до Списків рідкісних рослин Закарпатської та Сумської областей України).

Фауна

Занесені до Червоної книги України:

Дозорець-імператор - *Anax imperator*

Кордулегастер кільчастий - *Cordulegaster boltonii*

Стрічкарка велика червона - *Catocala dilecta*

Стрічкарка блакитна - *Catocala fraxini*

Деревна жаба - *Litoria caerulea*

Тритон гребінчастий - *Triturus cristatus*

Кумка звичайна - *Bombina*

Видра річкова - *Lutra lutra* Linnaeus

Джміль яскравий - *Bombus pomorum*

Косатець Махаон - *Papilio machaon*

Вусач пахучий мускусний - *Aromia moschata*

Вечірниця дозріра, або руда - *Nyctalus noctula*

Вухань звичайний, Вухань бурий - *Plecotus auritus*

Нічниця водяна або нічниця Добантона - *Myotis daubentonii*

Мідянка звичайна - *Coronella austriaca*

Горностай- *Mustela erminea*

Лось звичайний або європейський - *Alces alces*

Рись звичайна або Рись євразійська - *Lynx lynx*

Сова болотяна - *Asio flammeus*
Підорлик малий - *Aquila pomarina*
Шуліка чорний - *Milvus migrans*
Шуліка рудий - *Milvus milvus*
Орлан-білохвіст - *Haliaeetus albicilla*
Тетерук - *Tetrao tetrix*
Лелека чорний - *Ciconia nigra*
Журавель сірий - *Grus grus*
Зміїд, красун - *Circaetus gallicus*

Перебувають під охороною міжнародної Червоної книги (МСОП):

Жаба прудка - *Rana dalmatina*
Нічниця ставкова, лилик ставковий - *Myotis dasycneme*
Тритон гребінчастий або гребенястий - *Triturus cristatus*
Кумка жовточерева - *Bombina variegata*
Кумка червоночерева - *Bombina bombina*
Райка деревна, або звичайна - *Hyla arborea*
Часничниця звичайна, або землянка звичайна - *Pelobates fuscus*
Ропуха зелена - *Pseudepidalea viridis*
Жаба гостроморда - *Rana arvalis*
Сова вухата - *Asio otus* (з найменшим ризиком)
Яструб великий - *Accipiter gentilis* (з найменшим ризиком, знаходиться під охороною).

Під захистом Бернської конвенції:

Ящірка прудка - *Lacerta agilis* (вважається зникаючим видом, в Україні є численним видом)
Болотна черепаха європейська - *Emys orbicularis*
Канюк звичайний - *Buteo buteo*
Жовна чорна, або дятел чорний - *Dryocopus martius*
Кропив'янка рябогруда, славка яструбина - *Sylvia nisoria*
Сорокопуд терновий, або сорокопуд-жулан - *Lanius collurio*
Куниця кам'яна, або куна хатня, або біло душка - *Martes foina*
Норка - *Lutreola*
Тхір чорний - *Mustela putorius*

2. Потенційні впливи господарських заходів на рідкісні види та види, що перебувають під загрозою та заходи з пом'якшення цих впливів.

2.1 Негативними впливами на рослинність від лісогосподарських заходів може бути: зменшення біорізноманіття лісових видів, або заміна їх іншими видами, поява бур'янів, яка буде перешкоджати природному поновленню й створенню лісових культур.

Заходи з пом'якшення таких впливів:

- виявляти і заносити до технологічних схем місця зростання рідкісних і зникаючих рослинних видів, що зустрічаються на ділянці, планувати та виконувати заходи з їх охорони.
- вибирати метод проведення рубки, що гарантує лісовідновлення та мінімізує пошкодження.

2.2 Негативними впливами на фауну від лісогосподарських заходів може бути: викликані лісозаготівлями відкладення осадів у водоймах і їх евтрофікація, зміни руслового стоку та температури води, що впливає на популяцію риб, руйнування середовища існування, втрата деревних видів, від яких залежать види диких тварин, порушення шляхів переміщення диких тварин, що веде до зменшення чисельності диких тварин, лісозаготівля та вивіз деревини порушують спокій диких тварин.

Заходи з пом'якшення таких впливів:

- зберігати лісову рослинність у буферній зоні по берегах водойм;
- використовувати природозберігаючі технології та техніку;
- заносити до технологічних схем місця зростання рідкісних і зникаючих видів фауни, що зустрічаються на ділянці, планувати та виконувати заходи з їх охорони;
- вибирати безпечний сезон проведення лісогосподарського заходу.

3. Режим охорони рідкісних видів та видів, що перебувають під загрозою.

При виявленні на території планованої діяльності об'єктів рослинного світу занесених до Червоної книги України Філії «Вищедубечанське лісове господарство» ДП «Ліси України» у відповідності до вимог статті 11 Закону України «Про Червону книгу України» забезпечує їх охорону та відтворення шляхом:

- установа особливого правового режиму охорони рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного і рослинного світу, заборони їх використання (добування та збирання) в господарських цілях;
- урахування вимог щодо їх охорони під час розроблення нормативно-правових актів;
- проведення постійного спостереження (моніторингу) за станом їх популяцій;
- створення територій та об'єктів природно-заповідного фонду, а також екологічної мережі на територіях, де перебувають (зростають) об'єкти Червоної книги України, та на шляхах міграції рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного світу;
- урахування спеціальних вимог щодо охорони об'єктів Червоної книги України під час розроблення проектно-планувальної документації;
- сприяння природному відновленню популяцій рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного і рослинного світу, інтродукції та реінтродукції таких видів у природні умови, де вони перебували (зростали);
- здійснення необхідних наукових досліджень з метою розроблення наукових засад їх охорони та відтворення;

здійснення інших заходів відповідно до чинного законодавства.

На території де виявлені характерні житла рідкісних і зникаючих видів забороняється:

- пошкодження рослинного або ґрунтового покриву;
- меліоративні роботи;
- засмічення та забруднення території;
- прохідні рубки та суцільні рубання;
- здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів навколо місць гніздування хижих птахів занесених до Червоної книги України.

4. Ознайомити власний персонал та підрядників з «Інструкцією про порядок видачі дозволів на добування (збирання) видів тварин і рослин, занесених до Червоної книги України, форм клопотання та бланків дозволів на таке добування наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 1 лютого 1993 року N 3 зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 12 лютого 1993 р. за N 4 із змінами і доповненнями, внесеними наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 9 червня 2011 року N 196, а також проінформувати зацікавлених сторін.

Головний лісничий

ШИЙКА Іван